

ὑπερ-πωτάομαι, ποιητ. αντί *ὑπερπέτομαι*.

ὑπερ-ράγην[ᾶ], Παθ. αορ. β' του *ὑπορ-ρήγνυμι*.

ὑπερ-σεμνύνομαι[ῶ], Μέσ., είμαι υπερβολικά σοβαρός ή πομπώδης, σε Ξεν.

ὑπερ-σοφος, -ον, υπερβολικά σοφός ή έξυπνος, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ὑπερ-σπουδάζω, καταβάλλω πολύ κόπο και φροντίδα, σε Λουκ.

ὑπερ-σχεθεῖν, ποιητ. αντί *-σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπερ-σχη, -σχοι, γ' ενικ. υποτ. και ευκτ. αορ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπερτέτος, -η, -ον, ποιητ. υπερθ. του *ὑπερ*, **I.** ανώτατος, υψηλότατος,

ὑψιστος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II.** λέγεται για ηλικία, πρεσβύτατος, ο μεγαλύτερος σε ηλικία (σε σύγκριση με περισσότερους των δύο), σε Πίνδ.

ὑπερ-τείνω, μέλ. *-τενώ*: **I.** μτβ., απλώνω ή θέτω πάνω σε, σε Ηρόδ.·

προτείνω, εκτείνω προς τα επάνω, *τίτινι*, σε Ευρ.: *ὑπερτείνω σκιάν σειρίου κυνός*, απλώνω πάνω (από το σπίτι) μία σκιά από τον ήλιο, σε Αισχύλ.·

ὑπερτείνω χειρά τινος, απλώνω το χέρι πάνω από κάποιον για προστασία, σε Ευρ.: *ὑπερτείνω πόδα ἀκτῆς*, απλώνω, τεντώνω το πόδι μου πάνω από την

ακτή, δηλ. την διέρχομαι, την υπερπηδώ, την περνά, στον ίδ. **2.** εντείνω, αγωνίζομαι μέχρις εσχάτων, σε Πλούτ. **II. 1.** αμτβ., απλώνομαι ή εκτείνομαι,

προβάλλω πάνω από, σε Θουκ.: επίσης με αιτ., *ὑπερτείνω τὸ κέρας*,

υπερφαλάγγισαν την πτέρυγα του εχθρού, σε Ξεν. **2.** μεταφ., υπερβαίνω το μέτρο ή τον αριθμό, με γεν., σε Δημ.: με αιτ., παραβιάζω, *τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν*, σε Αριστ.

ὑπερ-τελέω, μέλ. *-έσω*, υπερπηδώ, με αιτ., σε Αισχύλ.

ὑπερ-τελής, -ές (τέλος), γεν. *-έος*, **1.** αυτός που υψώνεται πάνω από τις

δυσκολίες, σε Αισχύλ. **2.** με γεν., αυτός που ανατέλλει ή εμφανίζεται πάνω από κάτι, σε Ευρ.: *ἄθλων ὑπερτελής*, αυτός που έχει φθάσει στο τέλος των

αγώνων, των κόπων, σε Σοφ.

ὑπερ-τέλλω, μέλ. *-τελώ*, εμφανίζομαι πάνω από, *ὑπερτείλας ὁ ἥλιος*, όταν ο

ήλιος είχε φανεί για τα καλά πάνω από τον ορίζοντα, σε Ηρόδ.: *ὑπερτείνω ἐκ γαίας*, αναπηδώ, αναβλύζω, εκτινάζομαι από τη γη, σε Ευρ.: με γεν., *φαρέων μαστὸς ὑπερτέλλων*, αυτός που διαγράφεται πάνω από το ένδυμά της, στο ίδ.·

κορυφῆς ὑπερτέλλων πέτρος, λίθος που επικρέμονταν πάνω από το κεφάλι (του Ταντάλου), στον ίδ.

ὑπερ-τενής, -ές, αυτός που απλώνεται πάνω από, αυτός που εκτείνεται πάνω από, σε Αισχύλ.

ὑπερτερία, Ιων. *-ίη, ἦ*, το επάνω μέρος ή το σκαρί μιας άμαξας, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερτερος, -α, -ον, συγκρ. από την πρόθ. *ὑπερ*, **I. 1.** αυτός που υπερέχει ή ανώτερος, υψηλότερος, *κρέα ὑπερτερα*, σάρκα, κρέας από τα εξωτερικά μέρη

ενός θύματος, αντίθ. προς τα *σπλάγχνα* ή εσωτερικά, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., υψηλότερος, ευγενέστερος, εξωχότερος, σε Ομήρ. Ιλ.· δυνατότερος,

ισχυρότερος, σε Σοφ. **3.** με γεν., νικηφόρος ή θριαμβευτικός έναντι, σε Πίνδ., Ευρ.: *οὐδὲν οἶδ' ὑπερτερον*, δεν γνωρίζω τίποτα περισσότερο, πιο βέβαιο,

σίγουρο, σε Σοφ. **II.** ουδ. ως επίρρ., καλύτερος, καταλληλότερος, προτιμότερος από, με γεν., στον ίδ.

ὑπερ-τήκω, λιώνω υπερβολικά, σε Στράβ.

ὑπερ-τίθημι, μέλ. *-θήσω*, **I. 1.** θέτω υψηλότερα, ανεγείρω, σε Ανθ. **2.**

τοποθετώ σε άλλο μέρος, μεταφέρω, σε Πλούτ. **3.** σε Μέσ., κρατώ πάνω από, έτσι ώστε να προστατέψω, υπερασπίσω, προασπίσω, σε Ανθ. **II. 1.** μεταφ.,

παντὶ θεὸν ὑπερτιθέμεν, βάζω τον Θεό πάνω απ' όλα, σε Πίνδ. **2.** μεταβιβάζω, μεταδίδω, διαβιβάζω, κοινοποιώ κάτι σε κάποιον άλλο, *ὑπερετίθεα* (Ιων.

παρατ. αντί -ετίθην), τὰ ἔμελλον ποιήσειν, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., ιδίως στην περίπτωση που κάποιος ζητά συμβουλή, στον ίδ.

ὑπερ-τιμάω, μέλ. -ήσω, τιμώ υπερβολικά, τινά, σε Σοφ.

ὑπέρ-τονος, -ον, υπερβολικά τεταμένος, τεταμένος στο έπακρο, σε πλήρη ένταση, υπερβολικά θορυβώδης, ηχηρός, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

ὑπερ-τρέχω, μέλ. -δράμοῦμαι, αόρ. β' -έδρᾶμον· **I. 1.** τρέχω πάνω από ή πέρα από, διαφεύγω, ξεφεύγω, με αιτ., σε Θέογν., Ευρ. **2.** υπερέχω, υπερβαίνω, ξεπερνώ, τινά, σε Ευρ.· απόλ., επικρατώ, κυριαρχώ, στον ίδ. **II.** υπερβαίνω, παραβαίνω τον νόμο, σε Σοφ.

ὑπ-ερυθρίαώ, μέλ. -άσω [ᾶ], κοκκινίζω λίγο, σε Αριστοφ.

ὑπ-έρυθρος, -ον, κάπως κόκκινος, κοκκινωπός, σε Θουκ., Πλάτ.

ὑπερ-ύψηλος, -ον, υπερβολικά ψηλός, σε Ξεν.

ὑπερ-υψώω, μέλ. -ώσω, εξαίρω, εκθειάζω κάποιον υπερβολικά, τινά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-φαίνομαι, Παθ., φαίνομαι πάνω από ένα μέρος, με γεν., σε Θουκ.

ὑπερ-φάλαγγέω, μέλ. -ήσω, εκτείνω το μέτωπο της φάλαγγας, έτσι ώστε να υπερφαλλαγίσω τον εχθρό· γενικά, υπερφαλλαγίζω, περικυκλώνω, σε Ξεν.· με γεν., *ὑπερφαλαγγέω τοῦ στρατεύματος*, στον ίδ.

ὑπερφάνης, -ές (φαίνομαι), γεν. -έος, αυτός που φαίνεται πιο πάνω, που ξεχωρίζει, αυτός που υπερέχει των άλλων στο ύψος, σε Ξεν.

ὑπέρ-φᾶτος, -ον (φατός, φημί), ο ανώτερος λόγων, ανέκφραστος, ανείπωτος, απερίγραπτος, σε Πίνδ.

ὑπερ-φέρω, μέλ. -οίσω, αόρ. α' -ήνεγκα, αόρ. β' -ήνεγκον· **I.** φέρω, κομίζω ή μεταφέρω σ' ένα μέρος, *ὑπερφέρειν τὸν ἰσθμὸν τὰς ναῦς*, σε Θουκ. — Παθ., (*αἱ νῆες*) *αἱ ὑπερενεχθεῖσαι τὸν ἰσθμὸν*, στον ίδ. **II.** αμτβ., εγείρομαι, σηκώνομαι ψηλότερα, ξεπερνώ, υπερέχω, έχω το πλεονέκτημα έναντι, *τινός τινι*, κάποιου σε κάτι, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· επίσης με αιτ. αντί γεν., *ὑπερφέρεις τόλμη τόλμαν*, σε Ευρ.· απόλ., υπερέχω, έχω τα πρωτεία, τον πρώτο λόγο, σε Ηρόδ., Σοφ.

ὑπέρφενυ, επίρρ., *ὑπερφυῶς*, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὑπερφθέγγομαι, αποθ., ηχώ, ακούγομαι, φωνάζω δυνατώτερα, *τὰ ἔργα ὑπερφθέγγομαι τοὺς λόγους*, σε Λουκ.

ὑπερφθίνομαι[ι], Παθ., πεθαίνω για ή υπέρ κάποιου, *ὑπερέφθιτο* (ποιητ. αόρ. β') *πατρός*, σε Πίνδ.

ὑπερ-φιᾶλος, -ον, αυταρχικός, δεσποτικός, αγέρωχος, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, επηρμένος, αυθάδης, σε Όμηρ.· επίρρ. -*λως*, καθ' υπερβολή, στον ίδ.· υπεροπτικά, με έπαρση ή αυθάδεια, σε Ομήρ. Οδ. (αμφιβ. προέλ., πιθ. Επικ. τύπος είτε από το *ὑπέρβιος* ή από το *ὑπερ-φυής*).

ὑπερ-φιᾶλέω, μέλ. -ήσω, αγαπώ υπερβολικά, σε Αριστοφ., Ξεν.

ὑπερ-φοβέομαι, Παθ. με Μέσ. μέλ., κατατρομοκρατούμαι, φοβάμαι υπερβολικά, σε Αισχύλ., Ξεν.

ὑπέρ-φοβος, -ον, κατατρομαγμένος, έντρομος, δειλός, φοβιτσιάρης, σε Ξεν.

ὑπερ-φορέω, φέρω, μεταφέρω από πάνω, σε Ξεν.

ὑπερ-φρονέω, μέλ. -ήσω, **1.** είμαι υπερήφανος, φαντασμένος, έχω υψηλές ιδέες, σε Αισχύλ.· *ὑπερφρονέω τινί*, είμαι περήφανος για κάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** με αιτ., περιφρονώ, υποτιμώ, καταφρονώ, σε Αισχύλ., Αριστοφ. — Παθ., καταφρονούμαι, περιφρονούμαι, σε Θουκ. **3.** με γεν., κρίνω κάτι με ελαφρότητα, χωρίς τη δέουσα σημασία, σε Ευρ., Αριστοφ.

ὑπέρφρων, -ονος, ό, ή (φρήν), **1.** φαντασμένος, υπερβολικά υπερήφανος, αλαζονικός, περιφρονητικός, καταφρονητικός, υπεροπτικός, σε Αισχύλ., Ευρ.·

ουδ. πληθ. *ὑπέρφρονα*, ως *επίρρ.*, σε Σοφ. **2.** με θετική σημασία, *ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος*, από αίσθηση υπεροχής, σε Θουκ.

ὑπερ-φυής, -ές (φύομαι), Αττ. αιτ. ενικ. *-φυσᾶ*, ουδ. πληθ. *-φυσῆ* ἢ *-φυσᾶ*. **1.** υπερβολικά, πρόωρα ανεπτυγμένος, υπερμεγέθης, πελώριος, τεράστιος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** τερατώδης, εκπληκτικός, θαυμαστός, ἔξοχος, καταπληκτικός, σε Ηρόδ., Αριστοφ. · συνοδευόμενο από αναφορ., *ὑπερφυῆς ὄσος*, καταπληκτικό πόσο θαυμάσιος, ἔξοχος, δηλ. καταπληκτικά θαυμάσιος, ἔξοχος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** *επίρρ.* *-ῶς*, πάρα πολύ, υπερβολικά πολύ, θαυμάσια, υπέροχα, παραδόξως, περιέργως, υπερβολικά, υπέρμετρα, σε Αριστοφ., Πλάτ. · σε καταφατικές απαντήσεις, *ὑπερφυῶς μὲν οὖν*, σε Πλάτ. **ὑπερ-φύομαι**, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., υπερτερώ, ξεπερνώ, υπερέχω, με αιτ., σε Ηρόδ.

ὑπερ-φῦσάομαι, Παθ., φουσκώνω, διογκώνομαι υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-φωνέω, μέλ. *-ήσω*, υπερέχω κάποιου φωνάζοντας δυνατώτερα απ' αυτόν, *τινά*, σε Λουκ.

ὑπερ-χαίρω, μέλ. *-ήσω*, χαίρομαι, αγαλλιάζω υπερβολικά για κάτι, με δοτ., σε Ευρ. · με *μτχ.*, *μανθάνων ὑπερχαίρω*, σε Ξεν.

ὑπερ-χλίω ἢ **-χλιδάω**, είμαι υπερβολικά λάγνος, ακόλαστος ἢ υπερόπτης, αλαζονικός, σε Σοφ.

ὑπ-έρχομαι, μέλ. *-ελεύσομαι*· αποθ. με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ. · **I.** *πηγαίνω* ἢ *έρχομαι* από κάτω, εισέρχομαι, μπαίνω, Λατ. *subire*, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **II.** λέγεται για αθέλητα, ακούσια αισθήματα, κυριεύω, καταλαμβάνω κάποιον, με αιτ., *Τρῶας τρόμος ὑπήλυθε*, σε Ομήρ. Ιλ. · *ὑπήλθε με φόβος*, σε Σοφ. κ.λπ. **III. 1.** λέγεται για πρόσωπα, διεισδύω στην εύνοια κάποιου, ἔλκω την εύνοια κάποιου, *κολακεύω*, *καλοπιάνω* για να διατηρήσω ἢ να εξασφαλίσω την εύνοια κάποιου, *υποκλίνομαι* σε, με αιτ., σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** *υποσκάπτω*, *υπονομεύω*, *φθειρώ*, *εξαπατώ*, *παραπλανώ*, σε Σοφ., Ευρ. **IV.** *προελαύνω* με αργό ρυθμό, λέγεται για *στράτευμα*, σε Ξεν.

ὑπέρ-χρεως, -ων, καταχρεωμένος, βυθισμένος μέχρι το λαιμό στα χρέη, σε Δημ.

ὑπέρ-ψυχρος, -ον, παγερός, σε Λουκ.

ὑπ-ερωέω, μέλ. *-ήσω*, *ξεκινώ* για την επιστροφή, *πηδώ* προς τα πίσω, *οπισθοχωρώ*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερώη, ἤ, το πάνω μέρος του εσωτερικού του στόματος, ουρανίσκος, σε Ομήρ. Ιλ. (από το *ὑπέρ*, βλ. **ὑπερώος**).

ὑπερωϊόθεν, *επίρρ.*, από το *υπερώο*, από το ανώτερο, υψηλότερο δωμάτιο, διαμέρισμα, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερῶον, Επικ. **-ῶιον, τό**, το ανώτερο, υψηλότερο μέρος ενός σπιτιού, κατοικίας, το ανώτατο πάτωμα ἢ τα ανώτερα διαμερίσματα, εκεί που διέμεναν, κατοικούσαν οι γυναίκες, σε Όμηρ. · σε Αττ., *σοφίτα*, *υπερώο*, σε Αριστοφ. (βλ. το επόμεν.).

ὑπερῶος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται υπεράνω, σε Πλούτ. (από την πρόθεση *ὑπέρ*· το δε *-ῶος* είναι απλή κατάληξη, όπως τα *πατρῶος*, *μητρῶος* από τα *πατήρ*, *μήτηρ*).

ὑπερώτατος, -η, -ον, ποιητ. αντί του *ὑπέρτατος*, σε Πίνδ.

ὑπ-ερωτάω, μέλ. *-ήσω*, *απαντώ* με ερώτηση, σε Πλάτ.

ὑπ-εσσεῖται, Δωρ. γ' ενικ. μέλ. του *ὑπειμι* (*εἰμί* sum).

ὑπ-έστᾶν, Δωρ. αντί *-έστην*, αόρ. β' του *ὑφ-ίστημι*.

ὑπ-έστειλα, αόρ. α' του *ὑπο-στέλλω*.

ὑπ-έστρεψα, αόρ. α' του *ὑπο-στρέφω*.

ὑπ-έσχεθον, ποιητ. αόρ. β΄ του Παθ. παρακ. του *ὑπισχνέομαι*.

ὑπ-έσχετο, γ΄ ενικ. αόρ. α΄ του *ὑπ-ισχνέομαι*.

ὑπ-έτρεσα, αόρ. α΄ του *ὑπο-τρέω*.

ὑπ-εὐθύνομος, -ον, 1. υποχρεωμένος να δίνει λογαριασμό για τη διαχείριση αξιώματος, υπόλογος, επιφορτισμένος με συγκεκριμένο καθήκον, αρμόδιος, πλήρης ευθυνών, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *ὑπεύθυνοι, οί*, στην Αθήνα, άρχοντες που ήταν αναγκασμένοι να υποβάλλουν απολογισμό στους δημόσιους ελεγκτές (*λογισταί*), σε Αριστοφ. κ.λπ. **2.** με γεν., υπόλογος, υπαίτιος για, *ὑπεύθυνος ἀρχῆς ἑτέρας*, παρά Δημ.· λέγεται για δούλους, *σῶμα ὑπεύθυνον ἀδικημάτων*, το σώμα τους είναι υπεύθυνο για τις κακές τους πράξεις, δηλ. πρέπει να πληρώσουν γι' αυτές με τιμωρία του σώματός τους, στον ίδ. **3.** με δοτ., υπόλογος σε κάποιον, εξαρτώμενος, υποκείμενος σε αυτούς, Λατ. *obnoxius*, στον ίδ., σε Αισχίν.

ὑπ-έφηνα, αόρ. α΄ του *ὑπο-φαίνω*.

ὑπ-έφραδα, Επικ. αόρ. β΄ του *ὑπο-φράζω*.

ὑπ-έχευα, αόρ. α΄ του *ὑπο-χέω*.

ὑπ-έχω, μέλ. *ὑφ-έζω*, αόρ. β΄ *ὑπέσχον*, ποιητ. *ὑπέσχεθον*· **I. 1.** κρατώ ή βάζω από κάτω, *ὑποσχὼν θηλέας ἵππους* (πρβλ. Βιργ. *supposita de matre*), σε Ομήρ. Ιλ.· εκτείνω, απλώνω το χέρι για να λάβω, να δεχτώ κάτι, στο ίδ., σε Δημ.· κρατώ κύπελο κάτω από άλλο αγγείο, σκεύος, την ώρα που χύνεται κάτι μέσα σ' αυτό, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *ὑπέχω μαστόν*, λέγεται για μητέρα που δίνει τον μαστό της στο βρέφος για θηλασμό, σε Ευρ. **2.** προμηθεύω, εφοδιάζω, προσφέρω, δίνω, χορηγώ, σε Πίνδ.· *ὑπέχω τινί (φόβον)*, προκαλώ φόβο σε κάποιον, σε Θουκ.· *ὑπέχω ἑαυτόν*, υποτάσσω τον εαυτό μου, υποτάσσομαι σε κάποιον άλλο, σε Ξεν., Πλάτ. **II. 1.** υποβαστάζω, υποστηρίζω, με αιτ., σε Ηρόδ. **2.** όπως το Λατ. *sustinere*, υφίσταμαι, υπόκειμαι σε, υποφέρω, σε Σοφ., Ευρ.· *ὑπέχω δίκην τινός*, λογοδοτώ, δίνω εξηγήσεις για κάτι, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὑπέχω δίκην*, υφίσταμαι, περνά από δίκη, δικάζομαι, σε Θουκ.· *ὑπέχω λόγον τινί*, αποδίδω, δίνω λογαριασμό σε κάποιον άλλο, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ. **3.** στηρίζω, υποστηρίζω, *λόγον*, ένα επιχείρημα, σε Αριστ.

ὑπ-ήκοος, -ον (ἀκοή), I. αυτός που ακούει, αυτός που προσέχει σε, *τινι*, σε Ανθ. **II. 1.** υπάκουος, πειθαρχημένος, υφιστάμενος, με γεν., σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, με δοτ., σε Ευρ., Ξεν. **2.** με δοτ. πράγμα., *ναυσὶν ὑπήκοοι*, υποχρεωμένοι να παρέχουν, να δίνουν, να χορηγούν πλοία, σε Θουκ. **III.** απόλ., ως ουσ., *ὑπήκοοι, οί*, υποτελείς, στον ίδ. κ.λπ.· *ἡ ὑπήκοος* (ενν. *χώρα*)· *τὸ ὑπήκοον = οἱ ὑπήκοοι*, στον ίδ.

ὑπ-ἦλθον, αόρ. β΄ του *ὑπ-έρχομαι*.

ὑπημύω, βλ. [ὑπεμνήμυκε](#).

ὑπ-ηνέμιος, Δωρ. -ἄνεμιος, -ον (ἄνεμος), I. αυτός που έχει σηκωθεί ή έχει μεταφερθεί με τον αέρα, σε Θεόκρ. **II.** γεμάτος άνεμο, *ὑπηνέμιον ὄόν*, κλούβιο αυγό, που δεν παράγει νεοσσούς, σε Αριστοφ.· μεταφ., μάταιος, άσκοπος, κενός, σε Λουκ.· λέγεται για ανθρώπους, καυχησιάρης, σε Πλούτ.

ὑπ-ήνεμος, -ον (ἄνεμος), απάνεμος, αυτός που δεν προσβάλλεται από τον άνεμο, σε Σοφ., Θεόκρ.· *ἐκ τοῦ ὑπηνέμου*, στην απάνεμη μεριά, σε Ξεν.· μεταφ., ήπιος, ήσυχος, σε Ευρ. **II.** ταχύς, γρήγορος σαν τον άνεμο, σε Ανθ.

ὑπήνη, ἡ (ὑπό), οι τρίχες του κάτω μέρους του προσώπου, μουσι, γενειάδα, σε Αριστοφ.

ὑπηνήτης, -ου, ὁ, αυτός που μόλις βγάζει, αποκτά γένια, σε Όμηρ., Πλάτ.· γενικά, γενειοφόρος, σε Ανθ.

ὕπ-ηοῖος, -η, -ον (ἠώς), γύρω στην αυγή, κατά τα χαράματα, πρωινός, σε Όμηρ.: *στίβη ὑπιοίη*, πρωινή πάχνη, σε Όμηρ. Οδ.

ὕπ-ἦργμαι, Παθ. παρακ. του *ὕπ-άρχω*.

ὕπηρεσία, ἡ (ὕπηρετης), I. σύνολο κωπηλατών και ναυτών, πλήρωμα πλοίου, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** υπηρεσία, λειτουργία, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὕπηρεσιον, τό (ὕπηρετης), I. υπόστρωμα, μαξιλαράκι σε κάθισμα κωπηλάτη, σε Θουκ. **II.** = *ὕπηρετικὸν πλοῖον*, σε Στράβ.

ὕπηρετέω (ὕπηρετης), μέλ. -ήσω, υπερσ. *ὕπηρετήκειν*. **1.** εργάζομαι σε πλοίο, εκτελώ καθήκοντα κωπηλάτη· απ' όπου, είμαι υπηρέτης, εκτελώ υπηρεσία, υπηρετώ, σε Σοφ., Αριστοφ. **2.** με δοτ., φροντίζω, περιποιούμαι, υπηρετώ, Λατ. *inservire*, σε Ηρόδ., Αττ.: *ὕπηρετέω τοῖς τρόποις*, συμμορφώνομαι προς, υποχωρώ, κάνω τα χατίρια υποχωρώντας στους τρόπους κάποιου, σε Αριστοφ.: *ὕπηρετέω τῷ λόγῳ*, συνηγορώ, υποστηρίζω, σε Ευρ.: *ὕπηρετέω τινί τι*, βοηθώ κάποιον σε κάτι, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ. **3.** ἀπόλ., υπηρετώ, παρέχω βοήθεια, αρωγή, σε Σοφ. — Παθ., εκτελούμαι ως υπηρεσία, σε Ηρόδ., Ισοκρ.

ὕπηρετήμα, -ατος, τό, προσφερομένη υπηρεσία, υπηρεσία, σε Πλάτ.: *ποδῶν ὑπηρετήμα*, σε Σοφ.

ὕπηρετης, -ου, ὁ (ἐρέτης), I. κυρίως υποκωπηλάτης, υποναυτικός, βλ.

ὕπηρεσία. II. 1. γενικά υποταγμένος, υπηρέτης, ακόλουθος, συνοδός, βοηθός, αρωγός, επικούρος, Λατ. *apparitor*, σε Ηρόδ., Αττ.: με γεν. αντικειμενική, *ὕπηρετης ἔργου*, βοηθός στην εκτέλεση έργου, σε Ξεν. **2.** στην Αθήνα: **α)** υπηρέτης που ακολουθούσε κάθε σπλίτη (*ὀπλίτης*) προκειμένου να μεταφέρει την αποσκευή και την ασπίδα του, σε Θουκ. **β)** *ὁ τῶν ἔνδεκα ὑπηρετῶν*, ο βοηθός των Έντεκα, που ήταν επιφορτισμένοι με την εκτέλεση της ποινής των πολιτικῶν καταδίκων, σε Πλάτ.

ὕπηρετησις, ἡ (ὕπηρετέω), υπηρεσία, σε Αριστ.

ὕπηρετητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να υπηρετηθεί, *τινί*, σε Αριστ.

ὕπηρετικός, -ή, -όν, 1. αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε *ὕπηρετας*, δουλικός, σε Πλάτ.: *ὄπλα ὑπηρετικά*, όπλα μισθοφόρων στρατιωτών, σε Ξεν. **2.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην υπηρεσία, εκτελεστής υπηρεσίας, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** υποτελής, υποταγμένος, σε Αριστ. **4.** *κέλης ὑπηρετική*, μικρή βάρκα πλοίου (ακάτιο), που χρησιμεύει στις υπηρεσίες μεγαλύτερου πλοίου, σε Ξεν.: *τὸ ὑπηρετικὸν* (ενν. *πλοῖον*), συνοδευτικό πλοίο, σκάφος, βάρκα, ταχυκίνητο σκάφος της υπηρεσίας διαβιβάσεων, εφοδιοφόρο πλοίο, βοηθητικό πλοίο, πλοίο πρόσκοπος, σε Δημ.

ὕπηρετις, -ιδος, θηλ. του *ὕπηρετης* II, σε Ευρ.

ὕπ-ἦρῖπον, Επικ. ἀόρ. β' του *ὕπ-ερείπω*.

ὕπ-ήσω, Ιων. αντί *ὕφ-ήσω*, μέλ. του *ὕφ-ίημι*.

ὕπ-ηχέω, μέλ. -ήσω, ηχώ κάτω από ή προς απάντηση, αντηχώ, αποκρίνομαι, σε Ησίοδ.

ὕπ-ίημι, Ιων. αντί *ὕφ-ίημι*.

ὕπ-ίλλω, ἀόρ. α' *ὕπῖλλα*, ωθώ, βάζω κάτω από, συμμαζεύω· κυρίως λέγεται για σκύλο που βάζει την ουρά στα σκέλια· μεταφ., *σοὶ ὑπίλλουσι στόμα*, κρατούν το στόμα τους κλειστό μπροστά σου, δηλ. ζαρώνουν, δειλιάζουν και αρχίζουν τις κολακειές ενώπιόν σου, σε Σοφ.

ὕπ-ίστημι, Ιων. αντί *ὕφ-ίστημι*.

ὕπ-ισχνέομαι, συνηρ. -οῦμαι, ποιητ. επίσης **ὕπίσχομαι**· μέλ. *ὕποσχίσομαι*, ἀόρ. β' *ὕπεσχόμην*, παρακ. *ὕπέσχημαι*, γ' ενικ. υπερσ. *ὕπέσχητο*· ισοδύν. τύπος του *ὕπέχομαι*, **1.** υπόσχομαι ή δεσμεύομαι να κάνω κάτι, σε Όμηρ. Ιλ., Αττ.·

σε Αττ. επίσης, μερικές φορές, αναλαμβάνω την ευθύνη, δηλ. αναλαμβάνω, υπόσχομαι, εγγυώμαι να κάνω κάτι, υπόσχομαι κάτι, με αιτ., σε Όμηρ.· με απαρ. αόρ., σε Ξεν. **2.** απόλ., υπόσχομαι, δίνω υποσχέσεις, σε Ηρόδ. **3.** με απαρ. ενεστ., επαγγέλλομαι, βεβαιώνω ότι είμαι, στον ίδ., σε Πλάτ.· επίσης, προσποιούμαι, υποκρίνομαι, διακηρύσσω ότι κάνω κάτι, σε Πλάτ., Ξεν.

ύπνιδιος, -α, -ον (ύπνος), νυσταλέος, νυσταγμένος, σε Ανθ.

ύπνο-δότης, -ου, ό, αυτός που παρέχει τον ύπνο, σε Αισχύλ.· θηλ. **ύπνο-δότεira**, εκείνη που φέρνει ύπνο, σε Ευρ.

ύπνο-μάχew (μάχομαι), μέλ. -ήσω, παλεύω με τον ύπνο, αποκρούω τον ύπνο, σε Ξεν.

ύπνος, ό, I. ύπνος, γαλήνιος ύπνος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *χάλκεος ύπνος*, δηλ. ο ύπνος του θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύπνοςτινά έπέρχεται, έπορούει, ικάνει, αίρει, λαμβάνει*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εις ύπνον πεσείν*, σε Σοφ.· *έν ύπνω*, στον ύπνο, σε Ευρ.· *καθ' ύπνον*, σε Σοφ.· *περί πρώτων ύπνον*, γύρω, περίπου στον πρώτο ύπνο, σε Αριστοφ. **II.** ο θεός Ύπνος, δίδυμος αδερφός του Θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.

ύπνο-φόβης, -ου, ό (φοβέω), αυτός που τρομάζει, φοβίζει κάποιον κατά την διάρκεια ύπνου, σε Ανθ.

ύπνώω (ύπνος), μέλ. -ώσω — Παθ., μτχ. παρακ. *ύπνωμένος*· αποκοιμίζω — Παθ., αποκοιμιέμαι, κοιμάμαι, σε Ηρόδ.

ύπνω, Δωρ. αντί *ύπνου*, γεν. του *ύπνος*.

ύπν-ώδης, -ες (είδος), υπνηλός, κοιμισμένος, νυσταλέος, νυσταγμένος, σε Ευρ., Πλάτ.

ύπνώσσω, Αττ. -**ττω** (ύπνος), είμαι υπνηλός ή νυσταλέος, σε Αισχύλ., Πλάτ.· απλώς, κοιμάμαι, σε Ευρ.

ύπνώω, αντί *ύπνώω* = *ύπνώσσω*, κοιμάμαι, σε Όμηρ.

ύπό[υ], Λατ. sub, πρόθ. με γεν., δοτ. και αιτ. Επικ. **ύπαί** πριν από δ, π.

A. ME GEN., I. 1. λέγεται για τόπο, από κάτω, *ρέεικρήνη υπό σπείους*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για διάσωση, απαλλαγή από την εξουσία κάποιου· ακολουθ. τα ρήματα *έρύεσθαι, άρπάξιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ίππους λδσαν υπό ζυγοῦ*, έλυσαν τα άλογα από κάτω από τον ζυγό, σε Όμηρ. **2.** κάτω από, από κάτω, *μοχλόν υπό σποδοῦ ήλασα*, έμπηξα, έχωσα τη ράβδο μέσα και κάτω από τα αναμμένα κάρβουνα φωτιάς που κοντεύει να σβήσει, κάτω από τη θράκα, χόβολη, σε Ομήρ. Οδ.· *υπό στέρνοιο τυχήσας*, πλήττοντάς τον κάτω από το στήθος, σε Ομήρ. Ιλ.· *υπό χθονός*, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.** χρησιμ. για το ποιητ. αίτιο, με Παθ. ρήματα, από/μέσω, Λατ. a ή ab, *υπό τινος δαμῆναι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύφ' έαυτοῦ*, από δική του ενέργεια, δηλ. αφ' εαυτού, σε Θουκ.· επίσης, *φεύγειν υπό τινος*, δηλ. καταδιώκομαι από κάποιον και φεύγω, σε Ομήρ. Ιλ.· *έπαινον έχειν υπό τινος*, σε Ηρόδ.· **2.** λέγεται για πράγματα και πρόσωπα, *ώς διάκειμαι υπό τῆς νόσου*, σε Θουκ.· *ένδακρύειν χαρᾶς ύπο*, σε Αισχύλ.· *μαίνεται ύφ' ήδονῆς*, σε Σοφ.· *όρύσσειν υπό μαστίγων*, σκάβω, εξορύσσω κάτω από το φόβο, υπό απειλή μαστιγίου, δηλ. εξορύσσω ενώ μαστιγόνομαι, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για μουσική συνοδεία, στον ρυθμό ενός πράγματος, *κωμάζειν ύπ' αύλοῦ*, σε Ησιόδ.· *πίνειν υπό σάλπιγγος*, σε Αριστοφ.· έπειτα, για οτιδήποτε συνοδεύει κάτι, *δαΐδων υπό λαμπομενάων ήγίνεον*, υπό το φως δαυλών, πυρσών, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύπ' εύφήμου βοῆς θῦσαι*, προσφορά θυσίας που συνοδεύεται από εύφημη βοή, σε Σοφ.· *υπό πομπῆς*, σε ή με επίσημη, σοβαρή πομπή, σε Ηρόδ. **B. ME ΔΟΤ.,** λέγεται για τόπο ή για θέση, **1.** *υπό ποσσί*, σε Ομήρ. Ιλ.· *υπό πλατανίστω*, στο ίδ.· *ύπ' Ίλιῶ*, κάτω από τα τείχη του, σε Ευρ.· *ύφ' άρμασι*, κάτω από το άρμα, δηλ. ζευγμένος σε αυτό, σε Ομήρ. Ιλ.

2. *ὑπὸ χειρὶ τινος δαμῆναι*, υποταγμένος κάτω από, δηλ. μέσω της δύναμης των ὀπλων του, στο *ιδ.*: *ὑπὸ δουρὶ δαμῆναι*, στο *ιδ.* **II. 1.** λέγεται για πρόσωπο υπό την εξουσία ή την επιρροή του οποίου γίνεται κάτι, *φέβεσθαι ὑπὸ τινι*, τρέπομαι σε φυγή ενώπιόν του, στο *ιδ.*: *ὑπὸ πομπῇ τινος βῆναι*, ακολουθώ, κατατάσσομαι, συμμετέχω σε φάλαγγα, σε εφοδιοπομπή, στη νηοπομπή κάποιου, στο *ιδ.* **2.** λέγεται για δήλωση υποταγής, *ὑπὸ τινι*, κάτω από την εξουσία κάποιου, σε Ομήρ. Οδ.: *εἶναι ὑπὸ τινι*, εἶμαι υποτελής κάποιου, σε Θουκ.: *ἔχειν ὑφ' ἑαυτῶ*, υπόκειμαι στην εξουσία κάποιου, στις διαταγές κάποιου, σε Ξεν. **3.** χρησιμ. για πράγματα που έρχονται σε μία τάξη, *ἐργασίαι ὑπὸ ταῖς τέχναις*, σε Πλάτ. **4.** ὅπως στο

A. II. 3. *ὑπ' ἀυλητῆρι πρόσθ' ἔκιον*, προχωρούσαν στον ρυθμό της μουσικής του αυλητή, σε Ησίοδ.: γενικά, λέγεται για συνακόλουθες περιστάσεις, *ἐξ ἄλλος εἶσι πνοιῇ ὑπο Ζεφύροιο*, σε Ομήρ. Οδ.: *ὑπὸ σκότῳ, νυκτί*, σε Αισχύλ. **Γ. ΜΕ ΑΙΓ.**, λέγεται για τόπο, προς και κάτω από, **I. 1.** *ὑπὸ σπέος ἤλασε μῆλα*, τα οδήγησε κάτω από, δηλ. μέσα στη σπηλιά, σε Ομήρ. Ιλ.: *ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν*, σε Ομήρ. Οδ.: *ὑπὸ δικαστήριον ἄγειν*, φέρνω κάποιον κάτω από ή ενώπιον των υψηλών εδρών των δικαστών, σε Ηρόδ. **2.** ὅπως το *ὑπὸ με δοτ.* χωρίς έννοια κίνησης, *ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε*, παντού κάτω από τον ήλιο, σε Ομήρ. Ιλ.: *ὑπὸ τὴν ἄρκτον*, σε Ηρόδ.: *τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν*, σε Θουκ. **II.** λέγεται για υποταγή, *ποιεῖσθαι ὑπὸ σφᾶς*, στον *ιδ.* κ.λπ. **III.** λέγεται για χρόνο, ὅπως το Λατ. *sub*, μόλις μετά, σχεδόν κατά, *ὑπὸ νύκτα*, κατά τη νύχτα, σε Ομήρ. Ιλ.: *ὑπὸ ταῦτα*, εκείνη περίπου την περίοδο, σε Ηρόδ.: *ὑπὸ τὸν νηὸν κατακαέντα*, κατά την περίοδο που κάηκε ο ναός, σε Ομήρ. Ιλ.: *ὑπὸ τὸν σεισμόν*, κατά την περίοδο του σεισμού, σε Θουκ. **IV.** χρησιμ. για μουσική συνοδεία, *ὑπὸ αὐλὸν διαλέγεσθαι*, σε Ξεν. **V.** *ὑπὸ τι*, ως επίρρ., σ' έναν συγκεκριμένο βαθμό, κατά ένα συγκεκριμένο μέτρο, Λατ. *aliquatenus*, σε Πλάτ. **Δ. ΘΕΣΗ**, η *ὑπὸ* μπορεί πάντοτε να ακολουθεῖ μετά την πτώση, ὁπότε με αναστροφή μετατρέπεται σε *ὑπο*. **E. ΩΣ ΕΠΙΡΡ.**, **1.** κάτω από, από κάτω, από κάτω, σε Ομηρ. **2.** από πίσω, σε Ηρόδ. **II.** μυστικά, απαρατήρητα, ανεπαίσθητα, σε Ομήρ. Ιλ. **Z. ΣΤΑ ΣΥΝΘ.**, **I. 1.** κάτω από, λέγεται για στάση και κίνηση, ὅπως στα *ὑπ-εμι*, *ὑποβαίνω*. **2.** λέγεται για περίβλημα, επένδυση ή περικάλυψη ενός πράγματος από ένα άλλο, ὅπως στο *ὑπό-χρυσος*. **3.** λέγεται για δήλωση υποταγής, *ὑποδαμνάω*, *ὑφ-ηνίοχος*. **II.** μάλλον, κάπως, λιγάκι, λίγο, *ὑπο-κινέω*, *ὑπό-λευκος*, κρυφά, ανεπαίσθητα, μυστικά, *ὑποθωπεύω*.

ὑπο-άμουσος, -ον, κάπως, λιγάκι αποξενωμένος από τις Μούσες, σε Πλάτ.

ὑπό-βαθρον, τό, οτιδήποτε βρίσκεται κάτω από βάση, σκελετός, υποδομή στήριξης ανάκλιτρου, καθίσματος, κλίνης, αιωρούμενη συσκευή, μηχανήμα ή αιώρημα, σε Ξεν.

ὑπο-βαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, πηγαίνω ή στέκομαι κάτω από· μεταφ., *τεσσεράκοντα πόδας ὑποβάς τῆς ἐτέρης (πυραμίδος) τῶντὸ μέγαθος*, κτίζοντάς την σαράντα πόδια χαμηλότερη από την άλλη πυραμίδα, δηλ. την έκτισε 40 πόδια χαμηλότερη, σε Ηρόδ.: *μικρὸν ὑποβάς*, λίγο παρακάτω (σε βιβλίο), σε Στράβ.

ὑπο-βάλλω, Επικ. **ὑβ-βάλλω**, μέλ. *-βαλῶ*, παρακ. *-βέβληκα*, **1.** ρίχνω, πετώ, βάζω ή απλώνω από κάτω, σε Ομήρ. Οδ.: *τί τινι*, σε Ευρ. **2.** θέτω από κάτω, ως θεμέλιο, βάση, σε Αισχίν. **3.** υποτάσσω, *ἐχθροῖς ἐμαυτόν*, σε Ευρ. **II.** Μέσ., παίρνω ξένο ή νόθο παιδί αντί του δικού μου, Λατ. *supponere*, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **III.** υπαινίσσομαι, ψιθυρίζω, ὅπως κάνει ο υποβολέας, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ. κ.λπ. — Μέσ., κάνω λανθασμένες υποδείξεις, προτάσεις, σε Σοφ.

IV.σε Μέσ., οικειοποιούμαι, ιδιοποιούμαι, σφετερίζομαι, διαρπάζω, σε Πλούτ.

ὑπο-βαρβᾶρίζω, μιλά λίγο σαν βάρβαρος, ξένος, μιλά κάπως σπαστά, σε Πλάτ.

ὑπόβᾶσις, -εως, ἢ (ὑποβαίνω), χαμήλωμα, κάθοδος, υποχώρηση· σκύψιμο με λύγισμα των ποδιών, ιδίως λέγεται για άλογο που χαμηλώνει για να δεχθεί αναβάτη, σε Ξεν.

ὑπο-βένθιος, -ον (βένθος), αυτός που βρίσκεται κάτω από τα βάθη, υποβρύχιος, σε Ανθ.

ὑποβήσσω, Αττ. **-ττω**, βήχω ελαφρά, σε Λουκ.

ὑπο-βιβάζω, μέλ. Αττ. **-βιβῶ**, μτβ. του *ὑποβαίνω*, φέρνω κάτω, κατεβάζω — Μέσ., χαμηλώνω, σκύβω λυγίζοντας τα πόδια, λέγεται για άλογο που χαμηλώνει, κλίνει προς τα κάτω για να δεχθεί τον αναβάτη του, Λατ. *subsidere*, σε Ξεν.

ὑπο-βλέπω, μέλ. **-ψομαι**, βλέπω, κοιτάζω κάτω από τα φρύδια, κοιτάζω βιαστικά, λοξοκοιτάζω, στραβοκοιτώ, κοιτώ πλαγίως, βλέπω με καχυποψία ή με οργή, Λατ. *limis oculis suspicere*, σε Πλάτ.· επίσης, *ὑποβλέπω ἔλεεινά*, ρίχνω βλέμμα οίκτου, σε Ανθ. — Παθ., αντικρύζομαι, αντιμετωπίζομαι με καχυποψία, σε Ευρ.

ὑποβλήδην (ὑποβάλλω), επίρρ., **I.** αυτός που επιβάλλεται εμμέσως, δηλ. με επιφυλακτικότητα ή ως ένδειξη μομφής, ελέγχου, αποδοκιμασίας ή για να διακόψει αυτόν που μιλά, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λοξά, στραβά, πλαγίως, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὑποβλητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να υποβληθεί, σε Ξεν.

ὑπό-βλητος, -ον (ὑποβάλλω), αυτός που τοποθετείται στη θέση κάποιου άλλου, πλαστός, κίβδηλος, εξαγορασμένος, διεφθαρμένος, ψευδής, ψεύτικος, απατηλός, πλάνος, σε Σοφ.

ὑποβολή, ἢ (ὑποβάλλω)· **I.** Ενεργ., υποβολή ή τοποθέτηση, άπλωμα κάτω, σε Πλάτ. **2.** αντικατάσταση, αναπλήρωση κρυφή, μυστική, ιδίως λέγεται για νόθα παιδιά, στον ίδ. **3.** εισήγηση, πρόταση, υπόδειξη, *ἐξ ὑποβολῆς*, μέσω παραίνεσης, νουθεσίας, σε Ξεν. **II.** υπόθεση ενός λόγου, μιας ομιλίας, σε Λουκ.

ὑποβολιμαῖος, -α, -ον (ὑποβολή I. 2), αυτός που υποκαθίσταται από, ο κρυφά τοποθετημένος, λέγεται για παιδιά, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ὑπο-βρέμω, βρυχώμαι, μουγκρίζω ή βουίζω υπόκωφα, σε Αισχύλ.

ὑπο-βρέχω, βρέχω, μουσκεύω ή υγραίνω λιγάκι, κουτσοπίνω — Παθ., μτχ. παρακ. *ὑποβρεγμένος*, λιγάκι μεθυσμένος, σε Λουκ.

ὑπόβρυχα, βλ. [ὑπόβρυχος](#).

ὑπο-βρύχιος[ῦ], -α (Ιων. -η), -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από το νερό, σε Ηρόδ.

ὑπό-βρυχος, -ον, = το προηγ.· το ουδ. πληθ. *ὑπόβρυχα* ως επίρρ., κάτω από νερό, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

ὑπό-γαιος, -ον, βλ. [ὑπό-γειος](#).

ὑπο-γάστριον, τό (γαστήρ), κοιλιά, Λατ. *abdomen*, κοιλιά τόνου (του ψαριού), αγαπητό, αγαπημένο φαγητό στην Αθήνα, σε Αριστοφ.

ὑπό-γειος, Ιων. και μεταγεν. Αττ. **-γαιος, -ον (γῆ)**, αυτός που βρίσκεται κάτω από τη γη, υπόγειος, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ὑπο-γελάω, μέλ. **-γελάσομαι**, χαμογελά, μειδιώ, Λατ. *subridere*, σε Πλάτ.

ὑπο-γενειάζω, ικετεύω αγγίζοντας το πηγούνι, σε Αισχίν.

ὑπο-γίγνομαι, Ἰων. και σε μεταγεν. ελλ. -γίνομαι, μέλ. -γενήσομαι· αποθ., επακολουθῶ ἢ διαδέχομαι, Λατ. subnasci, σε Ομήρ. Ἰλ., Ηρόδ.

ὑπό-γλαυκος, -ον, κάπως γκριζος, γκριζωπός, σε Ξεν.

ὑπο-γλαύσσω, ρίχνω μια κλεφτή ματιά, σε Μόσχ.

ὑπο-γλυκαίνω, γλυκαίνω λίγο· μεταφ., καλοπιάνω και καταπραύνω, τινά, σε Αριστοφ.

ὑπο-γνάμπω, μέλ. -ψω, λυγίζω, κάμπω σταδιακά, βαθμιαία, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὑπο-γραμματεύς, -έως, ὁ, υπογραμματέας, κατώτερος γραμματέας, δεύτερος γραμματέας, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὑπο-γραμματεύω, μέλ. -σω, υπηρετώ ως βοηθός γραμματέα, τινί, σε Ρήτ.

ὑπογρᾶφεύς, -έως, ὁ, αυτός που γράφει κατ' εντολή ἢ καθ' υπαγόρευση άλλου προσώπου, γραμματέας, amanuensis, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπο-γρᾶφή, ἢ, I. υπογεγραμμένο έγγραφο καταγγελίας, σε Πλάτ. **II.**

περίγραμμα, διάγραμμα, γενικές γραμμές, κύρια σημεία, *τενότων ὑπογραφαί*, ίχνη, χνάρια, πατημασιές ποδιών, σε Αισχύλ.· διάγραμμα, περίγραμμα, γενικό διάγραμμα, σκαρίφημα, σχέδιο, σχεδιάγραμμα, Λατ. adumbratio, σε Πλάτ. κ.λπ. **III.** βάνιμο κάτω από τα βλέφαρα, σε Ξεν.

ὑπο-γράφω[ᾶ], μέλ. -ψω, **I. 1.** γράφω κάτω από επιγραφή, συμπληρώνω ἢ προσθέτω σ' αυτήν, σε Θουκ.· *ὑπογράψας ἐπιβουλεῦσαί με*, έχοντας προσθέσει (στην κατηγορία) ότι..., σε Δημ. — Μέσ., φέρνω πρόσθετη κατηγορία εναντίον του, σε Ευρ. **2.** υπογράφω, βάζω υπογραφή — Μέσ., *ὑπογράφω τὰς καταβολάς*, υπογράφω κι έτσι γίνομαι εγγυητής, σε Δημ. **3.** γράφω καθ' υπαγόρευση, σε Πλούτ. **II.** γράφω γραμμές κάτω από, δηλ. σχηματίζω τα ίχνη των γραμμάτων για να γράψουν πάνω σε αυτά τα παιδιά, σε Πλάτ.· μεταφ., *νόμους ὑπογράφω*, σχεδιάζω νόμους ως οδηγούς δράσης (στην ζωή), στον ίδ. **2.** σχεδιάζω ένα γενικό περίγραμμα, διατυπώνω σε γενικές γραμμές, Λατ. adumbrare, στον ίδ. κ.λπ. **III.** *ὑπογράφειν ἢ ὑπογράφεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς*, το βάνιμο κάτω από τα βλέφαρα, σε Λουκ.

ὑπό-γυιος ἢ ὑπό-γῦος, -ο (γυῖον)· I. στο χέρι κάποιου, πλησίον, εγγύς, σε Ἰσοκρ., Δημ. **II.** αυτός που μόλις βγήκε από τα χέρια κάποιου, πρόσφατος, νέος, Λατ. recens, σε Ἰσοκρ., Δημ.· *ὑπόγυιόν ἐστι ἐξ οὗ...*, είναι πολύ λίγος χρόνος αφότου..., σε Ἰσοκρ. **III. 1.** αιφνίδιος, ξαφνικός, σε Αριστ.· *ἐξ ὑπογύου*, εκ του προχείρου, δίχως προετοιμασία ἢ προπαρασκευή, αυθορμητῶς, στη στιγμή, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, *ὑπογύω τῇ ὀργῇ*, στην πρώτη ἔκρηξη, ξέσπασμα της οργῆς, σε Αριστ.

ὑπο-δαίω, ανάβω, πυρπολώ, καίω από κάτω, σε Ομήρ. Ἰλ.

ὑπο-δακρύω, μέλ. -σω, δακρῦζω λίγο ἢ κρυφά, σε Λουκ.

ὑπο-δαμνάω, δαμάζω ἢ εξασθενῶ κάτω από την πίεση κάποιου, σε Ομήρ. Ἰλ. — Παθ., *ὑποδάμναμαι* (ὅπως αν προερχόταν από το *ὑποδάμνημι*), κάμπτομαι, καταβάλλομαι, νικιέμαι, εξουδετερώνομαι, αφήνομαι να νικηθῶ ἢ να εξουδετερωθῶ, δαμασθῶ, σε Ομήρ. Οδ.· *μηχ. αορ. α' ὑποδμηθεῖσα* (βλ.

δαμάζω), λέγεται για γυναίκα, υποταγμένη σε άνδρα, υποχωρητική σ' αυτόν, σε Ομηρ. Ὑμν., σε Ησίοδ. — Μέσ., *Ἔρος φρένας ὑποδάμνεται*, σε Θεόκρ.

ὑποδεδιώς, ὁ, κωμικό όνομα πτηνού στον Αριστοφ. ο φοβιτσιάρης.

ὑπο-δέδρομα, παρακ. του *ὑποτρέχω*.

ὑπο-δεής, -ές (δέομαι), γεν. -έος, κάπως ανεπαρκῆς, ελλιπῆς, κατώτερος· κυρίως σε συγκρ. *ὑποδεέστερος*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *ἐκ πολλῶ ὑποδεεστέρων*, με πόρους πολύ κατώτερους, σε Θουκ.· *ἐπίρρ. -εστέρω*, στον ίδ.

ὑπό-δειγμα, τό, δείγμα, σημείο, σε Ξεν.· πρότυπο, σε Πολύβ.

ὑπο-δείδω, μέλ. -σω, αόρ. α' *ὑπέδεισα*, Επικ. -έδεισα· Επικ. παρακ. *ὑπαιδείδοικα*· παρακ. β' *ὑπο-δεΐδια*, γ' πληθ. υπερσ. *ὑπεδείδισαν*· **I.** μτβ., δειλιάζω κάτω από ή ενώπιον, ή φοβάμαι μυστικά, με αιτ., σε Όμηρ.· ομοίως, λέγεται για πτηνά, ζαρώνω από φόβο, *αΐγυπιὸν ὑποδείσαντες*, σε Σοφ. **II.** απόλ., σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. **ὑποδεδιώς**.

ὑπο-δείκνυμι και **-ῶω**· μέλ. -δείξω, Ιων. -δέξω· **I. 1.** δείχνω μυστικά, κρυφά, σε Ηρόδ.· *ὑποδέξας ὄλβον*, έχοντας δώσει μία μικρή ακτίνα ευτυχίας, στον ίδ.· *ὑποδείκνυμι ἀρετήν*, κάνω επίδειξη αρετής, σε Θουκ. **2.** απόλ., φανερώνω, δηλώνω την θέλησή μου, σε Ξεν. **II.** υποδεικνύω, δείχνω χαράζοντας, σημειώνω το μέρος στο οποίο πρέπει να γίνει κάτι, σε Ηρόδ.· απόλ., θέτω υπόδειγμα, πρότυπο, σε Ξεν. **2.** γενικά, διδάσκω εμμέσως ή μέσω ενδείξεως και υπαινιγμών, σε Ισοκρ.· με απαρ., σε Κ.Δ.

ὑποδεικτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να υποδειχθεί, σε Πολύβ.

ὑπο-δειλιάω, δειλιάζω λιγάκι, σε Αισχίν.

ὑπο-δευμαίνω, φοβάμαι κρυφά κάποιον, *τινά*, σε Ηρόδ.

ὑπο-δέχομαι, Ιων. αντί *ὑπο-δέχομαι*.

ὑπο-δέμω, θέτω ως θεμέλιο, σε Ηρόδ.

ὑποδεξίη, ή, όπως το *ὑποδοχή*, υποδοχή και περιποίηση ενός ξένου, φιλοξενουμένου, μέσα, τρόποι φιλοξενίας, περιποίησης ξένων, *πᾶσά τοι ἐσθ' ὑποδεξίη* (ἴ, χάριν μέτρου), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-δέξιος, -α, -ον (**ὑποδέχομαι**), ευρύχωρος, σε Ηρόδ.

ὑπόδεσις, -εως, ή (**ὑποδέομαι**), **1.** υπόδηση, σε Αριστ., Λουκ. **2.** ως συγκεκριμένο, = *τὰ ὑποδήματα*, υπόδημα, είδη υπόδησης, παπούτσια και σανδάλια, σε Πλάτ., Ξεν.

ὑποδέγνυμαι, ποιητ. αντί του επόμε., σε Ανθ.

ὑπο-δέχομαι, Ιων. **-δέκομαι**· μέλ. *-δέξομαι*, αόρ. α' *-εδεξάμην* και σε Παθ. τύπο *-εδέχθην*· γ' ενικ. Επικ. αόρ. β' *ὑπέδεκτο*, β' πληθ. προστ. *ὑπόδεχθε*, απαρ. *ὑποδέχθαι*, μτχ. *ὑποδέγμενος*· αποθ., **1.** δέχομαι κάτω από την επιφάνεια, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** δέχομαι κάποιον στο σπίτι μου, δέχομαι και φιλοξενώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὁ ὑποδεξάμενος*, αυτός που φιλοξενεί κάποιον, οικοδεσπότης, σε Ισοκρ. **3.** δίνω ακρόαση σε, δίνω προσοχή σε, *εὐχάς*, σε Ησίοδ.· *τοὺς λόγους*, σε Ηρόδ. **4.** αναλαμβάνω τη φροντίδα κάποιου ως τροφός, σε Ομηρ. Ὑμν., Πλάτ. **5.** μεταφ., *πῆμα ὑπέδεκτό με*, θλίψη, δυστυχία ήταν αυτή που με φιλοξένησε, υποδέχτηκε, σε Ομήρ. Οδ.· *στυγερός ὑπεδέξατο κοῖτος*, μισητή φωλιά τα υποδέχθηκε, λέγεται για παγιδευμένα πτηνά, στο ίδ. **II.** παίρνω πάνω μου, αναλαμβάνω ένα έργο, υπόσχομαι, σε Όμηρ.· με απαρ. μέλ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· σπανιότερα με απαρ. αόρ., στον ίδ.· *ὑποδέχομαι μεγάλα τινί*, δίνω μεγάλες υποσχέσεις σε κάποιον, στον ίδ. **2.** παραδέχομαι, επιτρέπω κάτι που μου επιβάλλεται, στον ίδ.· *οὐκ ὑποδέχομαι*, αρνούμαι να παραδεχθώ, αρνούμαι, στον ίδ. **III.** υποκύπτω σε, υποχωρώ σε, υποφέρω με υπομονή, σε Ομήρ. Οδ. **IV.** όπως το Λατ. *excipere*, **1.** περιμένω κάποιον, αναμένω επίθεση κάποιου έτοιμος να τον αποκρούσω, σε Ησίοδ., Ξεν.· λέγεται για κυνηγούς, ενεδρεύω για θήραμα, σε Ξεν. **2.** αναλαμβάνω κατά διαδοχή, σε Ηρόδ. **V.** λέγεται για γυναίκα, συλλαμβάνω, μένω έγκυος, σε Ξεν.

ὑπο-δέω, μέλ. *-δήσω*, **I.** δένω ή προσδένω από κάτω, σε Ηρόδ. **II.** ιδίως υποδένω τα πόδια, δηλ. ποδαίνω, διότι τα σανδάλια ή τα πέδιλα προσδένονταν με λουριά στα πόδια, σε Πλάτ. — Μέσ., δένω στα πόδια μου, βάζω, φορώ τα παπούτσια μου, υποδήματά μου, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.· επίσης με αιτ., *ὑποδησάμενος κοθόρνους*, σε Ηρόδ.· ομοίως σε Παθ. παρακ., *ὑποδήματα ὑποδεδεμένος*, με παντόφλες στα πόδια του, σε Πλάτ.· και απόλ.,

ὑποδεδεμένοι, φορώντας τα παπούτσια τους, σε Ξεν.· ομοίως, ὑποδεδεμένοι τὸν ἀριστερὸν πόδα, με παπούτσι στο αριστερό πόδι, σε Θουκ.

ὑπο-δηλόω, μέλ. -ώσω, υποδεικνύω πλαγίως, ιδιαιτέρως, σε Πλούτ.

ὑπόδημα, -ατος, τό (ὑποδέω), σόλα προσδεμένη κάτω από το πόδι με λουριά, σανδάλι, ποσὶν ὑποδήματα δοῦσα (δηλ. δέουσα), σε Ομήρ. Οδ.· ποσὶν ὑποδήματα δοίην (δηλ. δεοίην), στο ἰδ. κ.λπ.· ὑπόδημα κοῖλον ἢ ὑπόδημα απλῶς, ἰσοδύν. προς το Λατ. calceus, σανδάλι ἢ πέδιλο, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὑπο-δήσαι, απαρ. αορ. α΄ του ὑπο-δέω.

ὑπο-διδάσκαλος, ὁ, δευτερεύων διδάσκαλος, του χορού, σε Πλάτ.

ὑπο-δίδωμι, μέλ. -δώσω, υποχωρώ, εγκαταλείπω, σε Αριστ.

ὑπό-δίκος, -ον (δίκη), αυτός που οδηγήθηκε σε δίκη ἢ ο υποκείμενος σε δίκη, σε Λυσ. κ.λπ.· τινος, για κάτι, σε Αισχύλ., Ρήτ.· ὑπό-δικός τινι, υποκείμενος σε μήνυση, αγωγή από κάποιον, σε Δημ. κ.λπ.

ὑπο-δίφθερος, -ον (διφθέρα), καλυμμένος με δέρμα, σε Λουκ.

ὑπο-δηθείς, Παθ. μτχ. αορ. α΄ του ὑπο-δαμνάω.

ὑπο-δμῶς, -ῶος, ὁ, δευτερεύων δούλος, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπόδοσις, -εως, ὁ (ὑποδίδωμι), μείωση, σε Αισχύλ.

ὑποδοχή, ἢ (ὑποδέχομαι), I. 1. υποδοχή και φιλοξενία, περιποίηση φιλοξενουμένων, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· εἰς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος, λέγεται για υποδοχή στρατεύματος (με αρνητική σημασία), δηλ. για απόκρουσή του, σε Θουκ. **2.** καταφύγιο, άσυλο για δραπέτες σκλάβους, στον ἰδ. **3.** μέσα περιποίησης, σε Πλούτ. **II.** αποδοχή, υποστήριξη, σε Αισχίν. **III.** υπόθεση, προϋπόθεση, σε Δημ. **IV.** δοχείο, σκεῦος, δεξαμενή, σε Αριστ.

ὑπόδρα (ὑπό), επίρρ. που απαντά μόνο στη φράση ὑπόδρα ἰδῶν, κοιτάζοντας κάτω από τα φρύδια, κοιτάζοντας λοξά, στραβά, πλαγίως, αυστηρά, βλοσυρά, σε Ομήρ. Ἰλ.

ὑπο-δραμῆν, απαρ. αορ. β΄ του ὑπο-τρέχω.

ὑποδρηστήρ, -ῆρος, ὁ (ὑποδράω), δευτερεύων υπηρέτης, ακόλουθος, βοηθός, σε Ομήρ. Οδ.

ὑποδρομή, ἢ (ὑποδραμῆν), αυτό που τρέχει από κάτω ἢ μέσα στον δρόμο ενός άλλου πράγματος, σε Αντιφ.

ὑπόδρομος, -ον (ὑποδραμῆν), αυτός που τρέχει από κάτω, πέτρος ὑπόδρομος ἴχνους, λίθος, πέτρα στον δρόμο του, στα πόδια του, σε Ευρ.

ὑπό-δροςος, -ον, κάπως υγρός ἢ δροσερός, σε Θεόκρ.

ὑπο-δρῶω, Επικ. αντί ὑπο-δράω, υπηρετώ, εἶμαι εξυπηρετικός, χρήσιμος, ωφέλιμος σε, τινί, σε Ομήρ. Οδ.

ὑποδύνω, βλ. [ὑποδύω](#).

ὑπο-δύς, μτχ. αορ. β΄ του ὑπο-δύω.

ὑποδύτης[ῆ], -ον, ὁ, χιτώντας φορεμένος κάτω από τον θώρακα, σε Πλούτ.

ὑπο-δύω και -δύνω, I. 1. φορώ κάτω από, κιθῶνας ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι, σε Ηρόδ. **2.** εισέρχομαι κάτω από, στον ἰδ.· επίσης, εισέρχομαι κρυφά, μυστικά, πέφτω επάνω σε, με αιτ., στον ἰδ.· επίσης, γλιστρώ, ξεγλιστρώ κάτω από κάτι, σε Ξεν. **3.** μεταφ., υφίσταμαι κίνδυνο, κινδυνεύω, σε Ηρόδ. **II.** Μέσ.,

ὑποδύομαι, μέλ. -δύσομαι, αορ. α΄ -εδυσάμην, Επικ. γ΄ ενικ. -εδύσετο· επίσης, Ενεργ. αορ. β΄ -έδυν, παρακ. -δέδυκα· **I. 1.** βουλιάζω, καταβυθίζομαι, περνάω από κάτω, βουλιάζω, βυθίζομαι από κάτω, Λατ. subire, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.· ὑποδύω ὑπὸ τὴν ζεύγλην, σε Ηρόδ.· ομοίως, ὑποδύομαι ὑπὸ τῶν κεραμίδων, έρπω, σέρνομαι, γλιστρώ από κάτω, σε Αριστοφ.· φέρει τινὰ ὑποδεδυκότα, βρισκόμενος από κάτω, στον ἰδ. **2.** βάζω τα πόδια μου σε σανδάλια, φορώ σανδάλια, στον ἰδ. **3.** μεταφ., παριστάνω έναν χαρακτήρα, υποκρίνομαι (διότι

το πρόσωπο του ηθοποιού, υποκριτή καλύπτονταν από προσωπίο), σε Πλάτ., Αριστ. **4.** με γεν., εξέρχομαι από κάτω, εξέρχομαι από ένα μέρος, σε Ομήρ. Οδ. **III. 1.** θέτω τον εαυτό μου από κάτω έτσι ώστε να βαστήξω κάτι, βαστώ στους ώμους μου, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** εισέρχομαι, ξεκινώ εχθροπραξίες, πόλεμο, σε Ηρόδ. **3.** μεταφ., υφίσταμαι κίνδυνο, κινδυνεύω, με αιτ., σε Ξεν.: *υποδύω αίτιαν*, βάζω κάποιον υπόλογο, σε Δημ. **4.** με απαρ., αναλαμβάνω να κάνω, σε Ηρόδ. **5.** λέγεται για αισθήματα, εισέρχομαι κρυφά στην ψυχή κάποιου και την κυριεύω, με αιτ., σε Αισχύλ.: με δοτ., *πᾶσιν ὑπέδου γόος*, θλίψη κατέλαβε τους πάντες, σε Ομήρ. Οδ. **6.** απόλ., φεύγω, στρίβω ή φεύγω κρυφά, σε Δημ. **7.** απόλ., *ὄφθαλμοὶ ὑποδεδυκότες*, βαθουλωτά μάτια, σε Λουκ.

ὑπο-εἶκω, βλ. [ὑπ-εἶκω](#).

ὑπο-ζάκορος, ὁ ἢ ἡ, δευτερεύων ιερέας ή δευτερεύουσα ιέρεια, σε Ηρόδ.

ὑπο-ζεύγνυμι και **-ῶω**, μέλ. *-ζεύζω* — Παθ., αόρ. β' *ὑπεζύγην [ῦ]*, παρακ. *-έζεγμαι*. ζεύω, βάζω κάτω από ζυγό, *ὑποζεύγνυμι ἵππους ἡμίονους*, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., ζεύομαι, υποβάλλομαι σε ζυγό, υποτάσσομαι σε, *ἀνάγκαις*, σε Αισχύλ.: *πόνω*, σε Σοφ.

ὑπο-ζύγιον[ῦ], **τό (ζυγόν)**, ζώο που ζεύεται στον ζυγό, αχθοφόρα ζώα, Λατ. *jumentum*, σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ.

ὑπόζωμα, **-ατος**, **τό**, **I.** διάφραγμα, στομάχι, σε Αριστ. **II.** σε πληθ., ορθοστάτες, υποστηρίγματα περασμένα ή πλατειές ζώνες κάτω από κύτος σκάφους, έτσι ώστε να υποστυλωθούν τα μέρη του (πρβλ. [ὑποζώννυμι](#) II), σε Πλάτ.

ὑπο-ζώννυμι και **-ῶω**, μέλ. *-ζώσω* — Παθ., παρακ. *ὑπ-έζωσμαι*. **I.** σφίγγω με ζώνες από κάτω, σε Πλούτ. — Παθ., *ζειράς ὑπεζωμένοι*, ζωσμένοι με ζειράς, σε Ηρόδ. **II.** περισφίγγω με ζώνες ή δένω γερά από κάτω ένα πλοίο (βλ. [ὑπόζωμα](#) II), σε Πολύβ., Κ.Δ.

ὑπόζωμα, **-ατος**, **τό**, σπάνιος Αττ. τύπος αντί **ὑπόζωμα** II, σε Πλούτ.

ὑπο-θάλλω, μέλ. *-ψω*, θερμαίνω εσωτερικά, σε Αισχύλ. — Παθ., ανάβω κρυφά κάτι, με δοτ., σε Ανθ.

ὑπο-θείς, μτχ. αορ. β' του *ὑπο-θέω*.

ὑπο-θερμαίνω, Παθ., αόρ. α' *ὑπ-εθερμάνθην*. θερμαίνω λιγάκι — Παθ., καθίσταμαι κάπως ζεστός, ζεστός, θερμαινόμενος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπό-θερμος, **-ον**, κάπως ζεστός ή οξύθυμος, παράφορος, σε Ηρόδ.

ὑπο-θέσθαι, απαρ. Μέσ. αορ. β' του *ὑπο-τίθημι*.

ὑπόθεσις, **-εως**, **ἡ (ὑποτίθημι)**, **1.** τοποθέτηση από κάτω, θεμέλιο, υπόθεση, προϋπόθεση, σκοπός, Λατ. *assumptio*, σε Πλάτ. **2.** το υπό συζήτηση θέμα, θέμα, ζήτημα εξέτασης, σε Ξεν., Δημ. κ.λπ. **II.** αυτός που καθορίζεται ως κανόνας ενέργειας, αρχή, σε Δημ.: γενικά, σκοπός, σχέδιο, σχεδιασμός, επιδίωξη, στόχος, σε Πλάτ. **III.** αιτία, πρόφαση, πρόσχημα, σε Πλούτ.

ὑποθετέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο, σε Αριστ.

ὑπο-θέω, μέλ. — *θύεσμαι*, **1.** μπαίνω τρέχοντας κάτω από, πραγματοποιώ μυστική έφοδο, επίθεση, σε Πίνδ. **2.** προσπαθώ με απάτη να περάσω τον αντίπαλό μου προκαλώντας του εμπόδιο, εκτοπίζω, παραγκωνίζω, υποσκελίζω, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για σκυλιά, τρέχω στο κατόπι με βιασύνη, σβελτάδα, σε Ξεν.

ὑποθήκη, **ἡ (ὑποτίθημι)**, **I.** υπόδειξη, πρόταση, συμβουλή, προειδοποίηση, νοθεσία, σε Ηρόδ., Αριστ. **II.** ενέχυρο, ασφάλεια, υποθήκη, συμβόλαιο, εγγέγγο, σε Δημ.

ὑποθημοσύνη, ἤ, υπόδειξη, πρόταση, ἔμμεση συμβουλή, παραίνεση ἢ νύξη, υπαινιγμός, προειδοποίηση, *ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης* (Επικ. δοτ. πληθ.), σε Όμηρ.: *Ἐρμού ὑποθημοσύνη*, σε Ξεν.

ὑποθήμων, -ονος, ὁ, ἡ (ὑποτίθημι), αυτός που συμβουλεύει.

ὑπο-θήσω, μέλ. του *ὑπο-τίθημι*.

ὑπο-θλίβω[ῖ], μέλ. -*ψω*, πιέζω από κάτω ἢ ελαφρά, σε Λουκ.

ὑπο-θορυβέω, μέλ. -*ήσω*, ξεκινώ, αρχίζω να προξενώ, προκαλώ φασαρία, οχλοβοή, σε Θουκ.

ὑπο-θράττω, Αττ. αντί *ὑπο-ταράσσω*, σε Πλούτ.

ὑπο-θρύπτομαι, Παθ., είμαι λεπτός, ντελικάτος ἢ νωθρός, τρυφηλός, σε Πλούτ.

ὑπο-θυμίζ, -ίδος, ἡ (θυμός), γιρλάντα, στέφανος ανθέων φερόμενος πάνω στον λαιμό, σε Σαπφώ.

ὑποθυμίζ, ἡ (;), άγνωστο πουλί, σε Αριστοφ.

ὑπο-θωπεύω, μέλ. -*σω*, κολακεύω λίγο, αποκτώ, κερδίζω την εύνοια κάποιου ἢ κατακτώ, αποσπώ με κολακεία, σε Αριστοφ.: *απόλ.*, χρησιμοποιώ κολακεία, σε Ηρόδ.

ὑπο-θωρήσομαι, Μέσ., εξοπλίζομαι κρυφά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-ἰάχω[ᾶ], ηχώ, φωνάζω σε απάντηση, προς απάντηση σε κάποιον, σε Ανθ.

ὑπ-οικέω, μέλ. -*ήσω*, κατοικώ, ζω, διαμένω κάτω από, είμαι κρυμμένος, σε Ανθ.

ὑπ-οικίζομαι, Παθ. με Μέσ. *αόρ. α΄*, = το προηγ., σε Ανθ.

ὑπο-οικοδομέω, κτίζω κάτω από ένα μέρος, με γεν., σε Λουκ.

ὑπ-οικουρέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** μένω στο σπίτι λόγω ασθένειας, μένω στο σπίτι, κατοικώ μέσα σ' αυτό· μεταφ., κρύβομαι, παραδοκώ, παραμονεύω, είμαι, παραμένω κρυμμένος, σε Λουκ. **II. 1.** μτβ. μπλέκω σε, συμμετέχω σε, ασχολούμαι με ἢ συνωμοτώ στα κρυφά, σε Πλούτ. **2.** με αιτ., προσ., επιδρώ, επηρεάζω μυστικά, στον ίδ.: *νόσος ὑποικουρέω αὐτούς*, διείσδυσε ανάμεσά τους, στον ίδ.

ὑπ-οιμώζω, μέλ. -*οιμώζομαι*, θρηνώ χαμηλόφωνα, κλαψουρίζω, σε Λουκ.

ὑπο-κάθημαι, Ιων. -*κάττημαι*, **I.** αποθ., τοποθετούμαι σ' ένα μέρος, εδρεύω, εγκαθίσταμαι, σε Ηρόδ. **II.** παραμονεύω ἢ ενεδρεύω, σε Ξεν. **2.** με αιτ. προσ., κάθομαι και περιμένω, σε Ηρόδ.

ὑπο-καθίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, τοποθετώ κάποιον για να ενεδρεύσει — Μέσ., ενεδρεύω, παραμονεύω, στήνω καρτέρι, παραφυλάω, σε Ξεν.

ὑπο-καίω, Αττ. -*κάω*, μέλ. -*καύσω*, **1.** καίω ανάβοντας φωτιά κάτω από, σε Ηρόδ.: προσφέρω μυστικές θυσίες, σε Αισχύλ. **2.** ανάβω κάτω από, σε Λουκ.

ὑπο-κάμπτω, μέλ. -*ψω*, **I.** λυγίζω λίγο πίσω, γυρίζω μέσα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αμτβ., γυρίζω λίγο προς τα πίσω, πισωγυρίζω όπως ο λαγός, σε Ξεν.: μεταφ. με αιτ., υστερώ, υπολείπομαι, *καιρόν*, σε Αισχύλ.

ὑπο-κάρδιος, -ον (καρδία), αυτός που βρίσκεται στην καρδιά, σε Θεόκρ.

ὑπο-καταβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, κατεβαίνω, κατηφορίζω βαθμιαία ἢ κρυφά, μυστικά, σε Ηρόδ., Θουκ.: κατεβαίνω λιγάκι, σε Ξεν.

ὑπο-κατακλίνομαι[ῖ], Παθ., βρίσκομαι κάτω από την εξουσία κάποιου, υποκύπτω, παραδίδομαι, ενδίδω, υποχωρώ, *τινι*, σε κάποιον, σε Πλάτ.: *απόλ.*, ενδίδω, παραδίδομαι, σε Δημ.

ὑπο-κάτω[ᾶ], επίρρ., από κάτω, κάτω από, με γεν., σε Πλάτ.

ὑπό-κειμαι, χρησιμ. ως Παθ. του *ὑποτίθημι*, με μέλ. *ὑποκείσομαι*, αλλά *αόρ. α΄ ὑπετέθην*: κείτομαι, βρίσκομαι κάτω από ἢ από κάτω, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.: με δοτ., σε Πλάτ. **II.** με διάφορες μεταφ. σημασίες: **1.** υποβάλλομαι στα μάτια

ή στο νου, δηλ. υποβάλλομαι ή προτείνομαι σε κάποιον, σε Πίνδ.· *αί ύποκείμεναι έλπίδες*, οι παρούσες ελπίδες κάποιου, σε Δημ.· *ύπόκειται μοι ότι...*, έχω καθορίσει τον κανόνα ότι..., σε Ηρόδ. **2.** τίθεμαι ή θεωρούμαι, λαμβάνομαι ως υπόθεση, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τούτων ύποκειμένων*, ισοδύν. προς το Λατ. *his positis*, στον ίδ.· απρόσ., *ύπόκειται*, ένας κανόνας έχει τεθεί, σε Δημ.· *ύποκείσθω ότι...*, ας ληφθεί σαν δεδομένο ότι..., σε Αριστ. **3.** υποδεικνύομαι, προτείνομαι, σε Ηρόδ. **4.** υπολείπομαι στο βάθος, απομένω, παραμένω, σε Θουκ., Δημ. **5.** υπόκειμαι σε, είμαι υποτελής σε, *τινι*, σε Πλάτ.· *απόλ.*, υποκλίνομαι, στον ίδ. **6.** αφήνομαι ως ενέχυρο, δεσμεύομαι, ενεχυριάζομαι ή υποθηκεύομαι, *τινος*, για συγκεκριμένο ποσό, σε Δημ. κ.λπ.· *ύποκείμενοι*, λέγεται για πρόσωπα, αυτοί που υποχρεώνονται να πληρώσουν ένα χρηματικό ποσό, εγγυητές, στον ίδ. **7.** βρίσκομαι κάτω από, αποτελώ τη βάση, όπως το υπόστρωμα, υπέδαφος, σε Πλάτ. κ.λπ. **8.** είμαι υποκείμενος, κατώτερος, δευτερεύω, στον ίδ.

ύπο-κηρύσσομαι, Αττ. **-ττομαι**, Μέσ., γνωστοποιώ μέσω της φωνής κήρυκα ή αγγελιαφόρου, προκηρύσσω κάτι ή αναγγέλλω, ιδίως λέγεται για πώληση, σε Αισχίν.· *σεαυτὸν ύποκηρύσσει*, το να διαφημίζεις τον εαυτό σου, σε Πλάτ.

ύπο-κινέω, μέλ. *-ήσω*, **I. 1.** κινώ ήρεμα, ελαφρά, *Ζεφύρου ύποκινήσαντος* (ενν. *τὸ κῶμα*), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μεταφ., παρακινώ κάποιον με τρόπο, ώστε να μιλήσει, σε Πλάτ. **II. 1.** αμτβ., κινούμαι λιγάκι, κινούμαι, σαλεύω ένα δάκτυλο, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** μεταφ., διαταράσσομαι στο μυαλό, γίνομαι ανισόρροπος, παράφρων, σε Πλάτ.

ύπο-κλαίω, Αττ. **-κλάω**, χύνω μυστικά δάκρυα, σε Αισχύλ.

ύπο-κλέπτο, μέλ. *-ψω*, **1.** κλέβω κρυφά, μικροκλέπτο, σουφρώνω, βουτάω, ξαφρίζω, σε Βάβρ. — Παθ., κλέβομαι, σε Πίνδ. **2.** *ύποκλέπτεσθαί τι*, εξαπατώμαι, μου αφαιρείται κάτι, σε Σοφ.

ύπο-κλίνομαι[ι], Παθ., ακουμπώ, αναπαύομαι ή ξαπλώνω κάτω από, με *δοτ.*, *σχοίνω ύπεκλίνθη*, σε Ομήρ. Οδ.

ύπο-κλονέομαι, Παθ., οδηγούμαι σε σύγχυση, ταραζομαι μπροστά σε κάποιον, *τινι*, σε Ομήρ. Ιλ.

ύπο-κλοπέομαι, Παθ., ενεδρεύω, παραμονεύω σε κρυφά μέρη, σε Ομήρ. Οδ.

ύπο-κλύζω, μέλ. *-ύσω*, καθαρίζω από το κάτω μέρος, σε Ανθ.

ύπο-κνίζω, μέλ. — *σω*, γαργαλάω ή διεγείρω, ερεθίζω λιγάκι, σε Πίνδ. — Παθ., είμαι κάπως συνεπαρμένος, ερεθισμένος, διεγερμένος, σε Ξεν.

ύπο-κόλλιος, -ον, κρυμμένος κάτω από πτυχώσεις ενδύματος, σε Ανθ.

ύπό-κοπος, -ον, κάπως κουρασμένος, εξαντλημένος, σε Ξεν.

ύπο-κόπτω, μέλ. *-ψω*, κόβω από κάτω, αχρηστεύω, ακινητοποιώ, εξουδετερώνω κάποιον με την κοπή του τένοντα, σε Πλούτ.

ύπο-κορίζομαι, μέλ. *-ίσομαι*, **I.** αποθ., μιλώ τη γλώσσα παιδιού, φέρομαι παιδιάστικά, **1.** μτβ., (απο)καλώ με στοργικά, γλυκά προσωνύμια, σε Αριστοφ. **2.** (απο)καλώ, ευφημ., με ευοίωνο όνομα (δηλ. σε ένα κακό πράγμα δίνω καλό όνομα), συγκαλύπτω, μειώνω τις δυσμενείς επιπτώσεις ή μετριάζω, μαλακώνω, απαλύνω, σε Πλάτ., Δημ. **3.** αντιστρόφως, σε καλό πράγμα δίνω κακό όνομα, παρονομάζω, βγάζω παρωνύμιο, παρατσούκλι, σε Ξεν. **II.** αμτβ., χρησιμοποιού ή υποκοριστικά, σε Αριστ.

ύποκόρισμα, -ατος, τό, χαϊδευτικό ή στοργικό, γλυκό όνομα, σε Αισχίν.

ύποκορισμός, ό, I. = το προηγ., σε Πλούτ. **II.** χρήση υποκορ., σε Αριστ.

ύπο-κουρίζομαι, Ιων. αντί *-κορίζομαι*, κατευνάζω, μαλακώνω, κολακεύω, εγκωμιάζω με γλυκόλογα, σε Πίνδ.

ὑπό-κουφος, -ον, ο κάπως ελαφρός ή ασταθής, άστατος, αναξιόπιστος,
αλλοπρόσαλλος, σε Πλούτ.